

Sikkerhedsstyrelsen
Esbjerg Brygge 30
6700 Esbjerg

sik@sik.dk

13. december 2023

Sagsnr. EMN-10-04-000060

Høring over udkast til forslag til ændring af lov om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler, lov om produkter og markedsovervågning og forskellige andre love (Indskrænkning af anvendelsesperioden for fyrværkeri, ændring af bestemmelse om sanktioner og kontrolbeføjelser m.v. på Sikkerhedsstyrelsens område, samt ændring af Rådet for El- og Gasteknisk Sikkerhed m.v.)

Dansk Erhverv skal hermed fremkomme med vores bemærkninger til udkastet til ændring af lov om produkter og markedsovervågning samt lov om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler

Lov om Fyrværkeri og andre Pyrotekniske artikler

Dansk Erhverv har ingen bemærkninger til begrænsningen af affyringsperioden, som angivet i udkastet til lovforslag.

Dansk Erhverv finder det dog væsentligt at påpege, at der bør etableres en undtagelse til begrænsningen af affyringsperioden således, at det eksplicit er lovligt for erhvervsdrivende, der sælger fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler i hele den lovlige salgsperiode at foretage prøveaffyringer som led i markedsføringen af salget. Dette er en helt fast tradition, som mange forbrugere af fyrværkeri er vant til, og benytter som et væsentligt element i deres købsbeslutning.

Det vil ikke give mening, at en sådan affyring skal ske i dagene 31. december – 1. januar.

Dansk Erhverv vil i denne forbindelse bemærke, at vi generelt undrer os over, at man ikke politisk tager flere initiativer til at forhindre og sanktionere salg og brug af ulovligt fyrværkeri, og i vidt omfang kun fokuserer på begrænsning og sanktionering i forhold til det lovlige fyrværkeri.

Lov om produkter og markedsovervågning

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv vil starte med at bemærke, at der er enkelte gode intentioner i det fremlagte udkast til lovforslag, herunder er Dansk Erhverv positivt indstillet overfor, at Sikkerhedsstyrelsen nu begynder at sætte en ramme op for deres virksomhedsbaserede markedsovervågning. Dette uddyber vi nedenfor.

Imidlertid synes en stor del af udkastet til lovforslag (som det også er tilfældet med den gældende lov) desværre fortsat at bygge på en forestilling og forudsætning om, at det er nødvendigt og relevant at sanktionere alle overtrædelser, bagatelagtige som alvorlige, og alle erhvervsdrivende enten ved advarsel eller bøde for at få dem til at overholde lovgivningen.

Dette er efter vores opfattelse en meget ærgerlig misforståelse, som bør rettes op, før lovforslaget fremsættes, hvis det skal lykkes for erhvervslivet, forbrugerne og myndighederne i fællesskab at løfte den kæmpe byrde af nødvendig regulering, der vil komme i de kommende år som følge af bl.a. den grønne omstilling, fokus på CSR-forpligtelser, menneskerettigheder og digitalisering, som stiller meget store krav på tværs af globale leverandørkæder.

Virkeligheden er, at der i Danmark findes en lang række af meget ansvarlige og veletablerede virksomheder, som hver dag afsætter store ressourcer til kvalitetsafdelinger, procedurer og compliance-programmer for at sikre, at de produkter, som de sælger, lever op til gældende regler, og under alle omstændigheder ikke er farlige for forbrugere at anvende.

De virksomheder hører vi fra hver dag i Dansk Erhverv, og de er meget bekymrede over den måde de i dag bliver mødt af Sikkerhedsstyrelsen, der håndhæver de 50 lovgivninger, som er omfattet af nærværende lovforslag.

Det udsendte udkast til lovforslag afspejler slet ikke den virkelighed, som ses i det danske erhvervsliv, og udkastet anerkender desværre heller ikke i tilstrækkelig grad disse virksomheders indsats for at indrette sig på meget omfattende gældende og kommende regulering på en række forskellige ressortområder.

Der findes naturligvis virksomheder, som ikke indser alvoren og graden af ansvar, der skal løftes, når man er erhvervsdrivende med salg af produkter til forbrugere. Virksomheder, som ikke kan eller vil afsætte ressourcer til regelefterlevelse.

Det er mod disse virksomheder, at sanktioner primært bør rettes, og det bør være det alt overvejende formål med den lovændring, som Erhvervsministeriet har fremlagt udkast til at sikre, at reglerne indrettes således, at det bliver muligt i praksis at sondre mellem forskellige virksomheder og anvende den offentligretlige reaktion overfor virksomhederne, som er relevant for den pågældende, og ikke flere eller skrappere reaktioner end den konkrete situation kræver.

Det er i den anledning væsentligt at være opmærksom på, at reaktioner, som følger af Sikkerhedsstyrelsens kontrol og deraf følgende påbud om f.eks. lovliggørelse, tilbagetrækninger eller tilbagekaldelser ikke påvirkes af, hvordan produktlovgivningen sanktioneres, og de erhvervsdrivende vil derfor - uanset sanktionsmodellen - være lige forpligtede til at foretage disse korrigerende handlinger.

Endvidere bør det være et helt gennemgående element i forbindelse med udfærdigelsen og behandlingen af dette planlagte lovforslag, at erhvervslivets tillid til Sikkerhedsstyrelsen genetableres, da denne tillid er afgørende og essentiel, og at det herunder sikres, at selve lovtæksten indeholder tilstrækkelig information til styrelsens medarbejdere, anklagemyndigheden, domstolene og ikke mindst til de danske erhvervsdrivende om, hvordan vurderinger efter de enkelte lovgivninger under produktloven skal foretages og overtrædelser af reglerne evt. skal sanktioneres.

Vi vil også allerede indledningsvist fremhæve, at den svækkelse af tilliden til Sikkerhedsstyrelsen som desværre har bredt sig de seneste år, har ført til, at erhvervsdrivende ikke oplever, at de – som tidligere – kan gå i dialog med Sikkerhedsstyrelsen, f.eks. med henblik på at lave effektive frivillige tilbagetrækninger, da alle kendte overtrædelser af lovgivningen efter det oplyste politianmeldes af Sikkerhedsstyrelsen.

De følgende bemærkninger fra Dansk Erhverv skal ses i dette lys, og det er Dansk Erhvervs opfattelse, at medmindre der ved helt konkrete tekstændringer i bestemmelser og bemærkninger kan sikres proportionalitet og gennemsigtighed i bl.a. systemet for den eskalerende myndighedsudøvelse, samt kriterier for sanktioneringen og bødeberegninger, vil vi opfordre til, at lovforslaget ikke fremsættes som planlagt, men først når et grundigt arbejde er gennemført med henblik på at sikre dette.

Bemærkninger til de enkelte dele af udkastet til lovforslag

Udkastets beskrivelse af gældende ret

Dansk Erhverv ser sig nødsaget til at komme med bemærkninger til dette afsnit, dels fordi den gældende lov med bemærkninger fortsat vil finde anvendelse, og vil forsætte med at danne ramme, da der kun er lagt op til en ændringslov på specifikke punkter.

Endvidere er Dansk Erhverv ikke klar til at støtte en ændring på baggrund af det fremlagte udkast, og derfor vil vi også opfordre til, at der på ny sker en nuanceret, objektiv og grundig gennemgang af gældende ret med inddragelse af den tvivl om, hvad gældende ret på dette område egentlig er, som har været fremført af bl.a. Dansk Erhverv de seneste år.

Dansk Erhverv noterer sig, at Erhvervsministeriet anvender en stor del af bemærkningerne på at beskrive, hvilke dele af selve lovtæksten og dennes bemærkninger, som har forårsaget en urimelig praksis på området for sanktionering af overtrædelser af de 50 lovgivninger, som er omfattet af lov om produkter og markedsovervågning.

Imidlertid ville en meget stor del af de urimelige resultater efter vores opfattelse kunne være undgået, hvis Sikkerhedsstyrelsen havde anvendt de eksisterende lovbestemmelser og bemærkninger efter deres ordlyd og i overensstemmelse med grundlæggende forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitet og officialmaksimen, og dermed også anvendt de sikkerhedsventiler, som den gældende lov allerede indeholder.

I den forbindelse kan vi bl.a. henvise til produktlovens § 37, stk. 5, om muligheden for at fravige bødeberegningsmetoderne, f.eks. hvis en sammenlægning af bøder ville føre til uforholdsmæssigt store bøder. Det er uklart, om denne bestemmelse reelt er blevet anvendt, vurderet eller inddraget i de konkrete sager, som er blevet politianmeldt. Det er ikke vores indtryk.

Dette beror muligvis på, at Sikkerhedsstyrelsen først ved konstatering af en lang række fejl ved samme produkt, der efter styrelsens opfattelse vil føre til bøder over 100.000 eller 150.000 kr. begynder at overveje at anvende § 37, stk. 5, jf. udkastets side 28. Der ses ikke at være nogen logik i, at denne vurdering først gøres i disse tilfælde, og vi ved heller ikke, om den situation som beskrives på side 28 er en teoretisk eller virkelig situation.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne til den oprindelige lov, at politianmeldelse af overtrædelser er udgangspunktet. Det ses imidlertid ikke at være lovfæstet, at en politianmeldelse skal være en automatisk følge af enhver overtrædelse, hvorfor der også altid må antages at skulle ske en konkret og dynamisk, løbende tilpasset vurdering, f.eks. under iagttagelse af domspraksis, domspræmisses eller eventuelle tilbagemeldinger fra anklagemyndigheden og politiet.

En mangel på en sådan eksplicit og konkret vurdering af, dels om undtagelsen i § 37, stk. 5 kan finde anvendelse og dels om politianmeldelse bør og skal ske i den konkrete sag, er efter vores opfattelse udtryk for skøn under regel, hvilket vil sige, at der opstilles interne regler i myndigheden, der helt afskærer eller kraftigt begrænser skønsudøvelsen.

Vi kan til støtte for vores fortolkning af, at politianmeldelse ikke bør være en automatisk følge af en overtrædelse, henvise til afsnit 2.5.2 i bemærkningerne til lovforslaget til den gældende lov (vores understregninger):

”Med lovforslaget er det intentionen at stramme sanktionsniveauet for alle produktområder, som omfattes af lovforslaget. Dels ved at hæve strafferammen og dels ved at foretage anmeldelse af flere overtrædelser end tidligere. Dels ved på de områder, hvor der er krav om forsæt at ændre dette til simpel uagtsomhed, som er det almindelige udgangspunkt på særlovsområdet i øvrigt.

Der er desuden lagt op til en ændring af praksis, så der politianmeldes tidligere i sagsforløbet i flere sager. Hensigten er, at erhvervsdrivende, der ikke har levet op til deres forpligtelser og har bragt et produkt på markedet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne, eller som er farligt, vil blive meldt til politiet. Der vil også være fokus på de erhvervsdrivende, som har gjort det til en del af deres forretningsmodel systematisk at sende dårlige produkter med høj omsætning eller høj fortjeneste på markedet, og som herefter samarbejder fuldt ud ved at følge kontrolmyndighedens anvisninger, når overtrædelser bliver opdaget af kontrolmyndigheden. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 42 om gentagelsestilfælde og systematisk overtrædelse af reglerne med økonomisk vinding for øje.

Derudover er der i højere grad end tidligere i EU-regi lagt op til også at straffe erhvervsdrivende for formelle fejl ved produktet, så vel som for de forpligtelser, som ikke nødvendigvis påvirker sikkerheden for produktet. Et eksempel herpå er det nye krav i markedsovervågningsforordningens artikel 4 og 5 om at en fabrikant i et tredjeland skal have en repræsentant i EU, for så vidt angår visse produkter, der er omfattede af specifikke EU-retsakter. Bestemmelserne, der strafbelægger overtrædelse af forordningens krav skal dog først gælde fra 16. juli 2021, hvor forordningen finder endelig anvendelse. Det foreslås derfor at udskyde ikrafttrædelsen af disse bestemmelser til 16. juli 2021.”

Vi bemærker, at Sikkerhedsstyrelsen stort set ikke politianmeldte virksomheder for overtrædelser af produktsikkerhedslovgivningen før produktlovens ikrafttræden.

Derfor er det også genstand for meget stor undren og overraskelse, at man i Sikkerhedsstyrelsen fastholder, at formuleringen i ovenstående bemærkninger til den gældende lov om hensigten med loven efter styrelsens opfattelse betyder, at **alle** overtrædelser skal politianmeldes, uanset hvor formelle eller bagatelagtige overtrædelserne er, og uanset om virksomheden tidligere har begået overtrædelser af produktsikkerhedslovgivningen.

Eneste undtagelse til politianmeldelse er efter styrelsens egen fortolkning tilsyneladende, hvis styrelsen har begået en forvaltningsretlig fejl, jf. herfor også beskrivelsen på side 31-32 i nærværende udkast til lovforslag under ”anmeldelsespraksis”. Men det synes end ikke relevant at nævne i denne sammenhæng, da en pligt efter forvaltningsretten til at undlade yderligere forfølgning på grund af fejl hos myndigheden, følger af helt andre regler og principper end Produktloven eller denne lovs bemærkninger.

Det er således retssikkerhedsmæssigt meget betænkeligt, at styrelsen i flere år har praktiseret en automatiseret politianmeldelsespraksis, når dette ikke kan anses for tydeligt fastlagt eller forudsat ved loven eller ved fremlæggelsen af lovforslaget i sin tid.

Dansk Erhverv mener således ikke, at ordlyden i lov eller bemærkninger stiller krav om automatiske politianmeldelser i alle sager, og derfor er der også en nærliggende risiko for, at Folketinget heller ikke har oplevet, at der ved Produktlovens vedtagelse blev vedtaget et krav om politianmeldelse i alle sager om overtrædelser uanset, om der f.eks. var tale om en formel bagatelagtig fejl, som ikke antages udmøntet i en materiel risiko.

En sådan praksis synes endvidere ikke at være sædvanlig i dansk forvaltningsret, og dette skærper kravet til hjemmel for en sådan praksis. Dermed bør det være udgangspunktet, at der skal foretages et skøn medmindre lovgiver udtrykkeligt har tilkendegivet, at der ikke skal ske et skøn i hver konkret sag af, om der bør politianmeldes.

Dansk Erhverv har som tidligere nævnt løbende gennem de seneste år gjort styrelsen opmærksom på, at vi ser hjemmelsmæssige udfordringer ved den omtalte praksis.

Dansk Erhverv mener, at det er problematisk, når Sikkerhedsstyrelsen ikke søger en fortolkningsstivl i relation til en ordlyd afklaret og prøvet hos f.eks. juridisk afdeling i Erhvervsministeriets departement.

Vi bemærker i den forbindelse, at det ikke er muligt under en konkret straffesag at få domstolens vurdering af, om en politianmeldelse er i overensstemmelse med lovbemærkningerne.

Dette skyldes for det første, at der ikke er tale om en afgørelse, men en procesledende beslutning og at det ikke er Sikkerhedsstyrelsen, der rejser tiltale, men derimod Politidirektøren, jf. retsplejelovens § 719, og for det andet, at politi og anklagemyndighed ikke i praksis afviser at udsende et bødeforlæg, hvis virksomheden erkender de faktiske forhold eller at rejse tiltale for en overtrædelse, som er anmeldt af en særmyndighed alene under henvisning til at overtrædelserne synes at være for bagatelagtige, hvis der reelt er en overtrædelse, og særmyndigheden har fundet det nødvendigt og proportionalt at politianmelde.

Erhvervsministeriet beskriver endvidere domstolens praksis om bøder efter produktloven under afsnittet om gældende ret. Dette sker ud fra nogle få eksempler og vi kan supplere med, at vi har kendskab til en del flere, hvor domstolene har nedsat den indstillede bøde, endda ved vi, at der findes en eller flere sager, hvor retten i forbindelse med formelle mangler

ved et produkt nøjedes med at tildele den tiltalte en indenretlig advarsel som afslutning på sagen, selvom der konkret var indstillet til og rejst tiltale med påstand om en bøde på 50.000 kr. Endvidere er der sager, hvor de erhvervsdrivende er blevet frifundet.

Endelig giver ministeriets beskrivelse af domspraksis og de afgjorte sager indtryk af, at Erhvervsministeriet (Sikkerhedsstyrelsen) er af den opfattelse, at kun domstolene er forpligtet til at inddrage momenter som "samtlige omstændigheder i sagen" og straffelovens kapitel 10 (udkastets side 29). Men her er en anden afgørende retssikkerhedsmæssig udfordring; Sikkerhedsstyrelsen er naturligvis forpligtet til at gøre sit yderste for at inddrage "samtlige omstændigheder i sagen" og også at inddrage principperne i straffelovens kapitel 10, når styrelsen vælger sin bødeindstilling, for ellers vil det jo kun være de virksomheder, som anfægter styrelsens vurdering ved domstolene, som får opfyldt sit krav på en retfærdig og korrekt behandling.

Efter Dansk Erhvervs opfattelse er denne beskrivelse samtidig et udtryk for den vildfarelse, som Sikkerhedsstyrelsen har befundet sig i siden produktlovens ikrafttræden og tilsyneladende fortsat befinder sig i; nemlig det forhold, at man tror at alt kan blive "repareret" ved en efterfølgende strafferetlig domstolsbehandling. Men det er ikke tilfældet. Langt fra.

De fleste sager kommer slet ikke for domstolene. De afsluttes ved et bødeforlæg fra politiet, som er udstedt i tillid til, at den bødeindstilling, som kommer fra særmyndigheden (dvs. i disse tilfælde Sikkerhedsstyrelsen), er korrekt udmålt efter lovgivning og praksis. Dette bør Sikkerhedsstyrelsen være helt bekendt med, og det er et centralt og praktisk forhold, som vi mener bør finde plads i bemærkningerne til gældende ret.

Vi kan til orientering oplyse, at Sikkerhedsstyrelsen siden Produktlovens ikrafttræden har indgivet politianmeldelse i 460 sager. Kun 35 af disse sager er afsluttet ved dom.

Selvom man må antage, at der er sager i politikredsene, som ikke er afsluttet endnu, og at nogle af disse vil blive afgjort ved dom, taler tallene deres tydelige sprog: De fleste erhvervsdrivende, som er blevet politianmeldt, har betalt det bødeforlæg, som kommer fra politiet, når den erhvervsdrivende erkender det forhold, som de er politianmeldt for. Et bødeforlæg som i de fleste tilfælde 1:1 matcher den indstilling, som Sikkerhedsstyrelsen er kommet med. Derfor er det så problematisk, at der efter vores opfattelse ses at være systematiske mangler ved den sagsbehandling, som ligger til grund for styrelsens bødeindstillinger.

Omfanget af ændringer i selve lovteksten

Dansk Erhverv er meget bekymret over at konstatere, hvor få tekstændringer der er lagt op til i selve lovbestemmelserne, herunder særligt i forbindelse med affattelsen af § 37, når henses til den massive mængde af betænkeligheder i relation til sagsbehandlingen og anvendelsen af den gældende lov, som Dansk Erhverv løbende har redegjort for overfor Sikkerhedsstyrelsen. Dansk Erhverv er endvidere ikke enig i, at de kriterier, som skal inddrages i forbindelse med beregningen af den endelige bødeindstilling, ikke skal fremgå direkte af lovbestemmelserne. Bekymringen støttes også på formuleringer i bemærkningerne som:

"Det bemærkes dog, at det ikke er Erhvervsministeriets opfattelse, at der skal være en pligt for kontrolmyndigheden til at inddrage samtlige momenter, men at det i stedet er momenter, som kontrolmyndigheden med fordel kan inddrage i den samlede vurdering, afhængigt af sagens nærmere omstændigheder" (side 36)."

Det er uklart, hvilke momenter der tales om, og herunder hvilke der med ”fordel kan inddrages”. Vi går ud fra, at man med ”momenter” mener forvaltningsretlige ”kriterier” eller ”forhold” af betydning for straffastsættelsen.

Vi vil derfor i første række klart opfordre til, at man før den eventuelle fremsættelse af lovforslaget sørger for, at alle de kriterier, som kan være relevante for at afgøre, hvilken sanktion en erhvervsdrivende skal have for hvilke overtrædelser, og i tilfælde af en politianmeldelse med en bødeindstilling; hvilke kriterier der er relevante for fastlæggelse af bødens størrelse, kommer til at fremgå *direkte af lovbestemmelserne*.

Det er Dansk Erhvervs forventning, at Erhvervsministeriet allerede nu ved, hvilke kriterier eller forhold man agter at bringe i anvendelse.

Disse må derfor også kunne opsummeres i punktform i lovteksten og derefter uddybes i bemærkningerne for hvert enkelt kriterium.

I den forbindelse bemærker Dansk Erhverv, at det selv i den borgerlige straffelov har været muligt at opstille generelle kriterier i straffelovens kapitel 10 gældende for samtlige meget forskelligartede lovovertrædelser i straffeloven. De er ikke alle relevante i alle sager, men det er ikke en hindring for, at man kan opstille en række kriterier i lovteksten.

Dette finder vi helt grundlæggende nødvendigt for at sikre en korrekt retsanvendelse i praksis og for at sikre, at virksomhederne kender deres retsstilling og kan fremlægge de oplysninger, som kan have betydning for et sanktionsvalg eller en strafudmåling hos myndigheden.

Den foreslåede advarselsordning

Dansk Erhverv skal indledningsvist gøre opmærksom på, at vi ikke kan støtte den foreslåede og beskrevne ordning i sin nuværende form. Dertil er ordningen alt for uklart beskrevet, og den synes gjort unødigt kompliceret og uigennemskuelig.

Endvidere synes der ikke at være overensstemmelse mellem selve lovteksten og de meget lange forklarende, undtagende og komplicerende bemærkninger, som findes om ordningen. Bemærkningerne synes på den ene side at sige, at en advarsel er udgangspunktet, men fortsætter alligevel med gennem en lang række af ukonkrete eksempler, detaljer og forbehold at indskrænke området for advarselsordningen. Endelig er det uklart, om begrebet ”advarsel” overhovedet anvendes korrekt i denne sammenhæng.

Det er heller ikke klart, hvordan gentagelsesvirkningen skal vurderes i forhold til de mange lovgivninger, som er omfattet af produktloven og den foreslåede ordning, herunder synes bemærkningerne også at antyde, at selvom der kun tillægges gentagelsesvirkning i to år, så kan det alligevel anvendes som skærpende omstændighed i en senere sag, selvom perioden på to år er udløbet.

Endelig forholder ingen dele af udkastet til lovforslag sig til den situation, hvor styrelsen ved en traditionel produktkontrol udtager mere end et produkt, og hvor der er fejl på mere end et produkt. Dette er ikke en sjælden forekommen situation.

I det følgende vil vi uddybe vores ovenfor beskrevne holdning til den foreslåede advarselsordning.

Dansk Erhverv skal indledningsvist gøre opmærksom på, at en udsigt til en sanktion ved overtrædelse af erhvervsreguleringen sjældent påvirker adfærden hos ansvarlige erhvervsvirksomheder. Disse virksomheder ønsker at overholde lovgivningen af egen drift. Det er simpelthen en kerneopgave for en ansvarlig og seriøs erhvervsvirksomhed.

En urimelig praksis om politianmeldelser og sanktioner fra forvaltningsmyndigheder, er imidlertid egnet til at påvirke og skade relationen mellem de ansvarlige virksomheder og de pågældende myndigheder, og svækker virksomhedernes tillid til myndighedernes evne til at rette ressourcerne, opmærksomheden og strafforfølgningen mod de virksomheder, som ikke har ”orden i penallhuset”.

Hvis man endelig skal pege på økonomiske incitamenter for ansvarlige virksomheder til at overholde produktlovgivningen, er det risikoen for f.eks. at skulle tilbagetrække eller tilbagekalde eller om-mærke et produkt, som er bragt i omsætning, hvis det viser sig, at produktet ikke er i overensstemmelse med lovgivningen. Det er meget omkostningstungt, ressourcekrævende og skader virksomhedernes omdømme hos både b2b-kunder og forbrugere.

Det er i den anledning væsentligt at være opmærksom på, at reaktioner, som følger af Sikkerhedsstyrelsens markedskontrol og deraf følgende påbud om f.eks. lovliggørelse, tilbagetrækninger eller tilbagekaldelser ikke påvirkes af, hvordan produktlovgivningen sanktioneres, og de erhvervsdrivende vil derfor - uanset sanktionsmodellen – være lige forpligtede til at foretage disse korrigerende handlinger.

Erhvervsministeriet har samlet 50 forskellige lovgivninger under produktloven. Som vi umiddelbart læser nogle dele af teksten i lovforslaget, vil alle overtrædelser – formelle som materielle, bagatelagtige som alvorligere – af bare én af de 50 lovgivninger kunne blive tillagt gentagelsesvirkning. Dette bliver dog mere uklart ud fra læsningen af andre dele af lovbemærkningerne.

Det eneste, som de 50 lovgivninger har til fælles, er, at de regulerer sikkerhedskrav til fysiske produkter eller installationer og stort set alle omfattes af kontrol- og ansvarssystemet i markedsovervågningsforordningen.

Dette forhold bør under alle omstændigheder genovervejes, således at man overvejer, om der kan skabes grupper af lovgivninger eller kontrolområder, som ligner hinanden i forhold til at kunne tillægge gentagelsesvirkning.

Dette også under hensyntagen til, at mange virksomheder har forskellige specialer opdelt under forskellige enheder i virksomheden, og en gentagelsesvirkning på tværs af alle produktgrupper og på tværs af alle typer forpligtelser, vil i mange tilfælde føre til, at en advarselsordning som den beskrevne vil blive helt teoretisk i lyset af den enorme mængde af forskellige forpligtelser, som findes indenfor de 50 lovgivninger.

Vi vil i den forbindelse opfordre til, at man søger viden i f.eks. i kontrolreglerne for bl.a. fødevarer, hvor man har snævret området for gentagelsesvirkning meget ind – helt ned på kontrolområder indenfor det enkelte regelområde.

Endvidere er der en lang række meget uheldige formuleringer i dette afsnit, som bør give anledning til at forslaget underlægges en grundig lovteknisk gennemgang ved Justitsministeriets lovafdeling, før et forslag evt. fremsættes.

Erhvervsministeriet beskriver på side 38-39 i udkastet til lovforslag systemet med betingede fængselsstraffe og drager paralleller til den foreslåede advarselsordning på produktområdet. Det virker meget virkelighedsfjernt at sammenligne de to systemer. Det ville efter Dansk Erhvervs opfattelse være mere formålstjenligt at undersøge, om der var andre forvaltningsmyndigheder i Danmark, som allerede udfører kontrol og sanktionering efter en gennemprøvet og sammenlignelig model, som Sikkerhedsstyrelsen kunne tage udgangspunkt i, og derefter beskrive en sådan ordning i lovbemærkningerne.

Hos Fødevarestyrelsen har man f.eks. i mange år ført kontrol efter modellen om eskalerende myndighedsudøvelse og har stor erfaring hermed. Dette også før man fik adgang til administrative bøder, og derfor må der være noget historik og principper her, som kan bruges til at hjælpe Sikkerhedsstyrelsen i gang med dette.

Erhvervsministeriet kunne derfor f.eks. anmode Fødevareministeriet om assistance i forbindelse med forberedelsen af den foreslåede ordning i stedet for at udtænke et helt nyt system ud fra betragtninger om betingede fængselsstraffe.

Sådan som Dansk Erhverv er bekendt med Fødevarestyrelsens kontrolmodel, indebærer den, at en erhvervsdrivende som udgangspunkt ved første overtrædelse af fødevarereglerne, herunder reglerne om fødevareremateriale modtager en indskærpelse af reglerne på området (som en form for konkret vejledning), derudover kan de modtage et påbud om at rette op på et konstateret forhold. Hvis det konstateres, at en indskærpelse eller et påbud ikke er blevet fulgt, vil virksomheden modtage en administrativ bøde som kan prøves ved domstolene. Risiko ved konkrete fødevarer håndteres sideløbende på linje med det, som sker for produkter gennem f.eks. tilbagetrækninger og tilbagekaldelser.

Endvidere har Fødevarestyrelsen lavet et meget grundigt arbejde med at få fastsat regler og rammer samt skabt offentligt tilgængelige vejledninger for kontrollen og sagsbehandlingen i styrelsen således at denne er gennemsigtig for de erhvervsdrivende.

Vi henviser i det hele til Fødevarestyrelsens offentliggjorte kontrolvejledning:

[Fødevarestyrelsens kontrolvejledning, januar 2021 \(foedevarestyrelsen.dk\)](https://www.foedevarestyrelsen.dk)

Vi vil i forhold til den eskalerende myndighedsudøvelse og gentagelsesvirkning specifik henvisning til kontrolvejledningens pkt. 13.3.2

”13.3.2 Eskalerende myndighedsudøvelse

...

Princippet om eskalerende myndighedsudøvelse kan fraviges ud fra en konkret vurdering, fx hvis virksomheden har forsøgt at rette op på det tidligere konstaterede forhold, men at forholdet ikke er bragt endeligt i orden. Hvis kontrollen ved det opfølgende kontrolbesøg vurderer, at forholdet stadig ikke er bragt helt i orden, kan forholdet evt. indskræpes på ny, da virksomheden har udvist vilje til at bringe forholdet i orden. Hvis der er givet et påbud eller forbud, afhænger det af påbuddet/forbudets ordlyd, om der skal gives et nyt påbud eller forbud, om det tidligere meddelte påbud/forbud kan

opretholdes eller om der skal eskaleres til bødeforlæg. Det afgørende er, om det vil være proportionalt at eskalere, hvis virksomheden har forsøgt at efterkomme/rette op på forholdet.

Eskalierende myndighedsudøvelse tager udgangspunkt i følgende: Ved indskærpelser eskaleres i udgangspunktet til administrative bødeforelæg/politianmeldelser. Ved påbud/forbud eskaleres i udgangspunktet til administrative bødeforelæg/politianmeldelser.

I undtagelsestilfælde kan der ved indskærpelserne eskaleres til forbud/påbud.

Det kan eksempelvis være påbud om udarbejdelse af skriftlig procedure for ikke-tilstrækkelige mundtlige gode arbejdsgange, hvor forholdet tidligere er indskærpet. Det kan være vanskeligt at vurdere, hvornår der er tale om lignende overtrædelser. Bl.a. betyder det ikke, at alt inden for samme lovgivningsområde vil være "lignende forhold", idet der skal være fokus på "den samme slags ting" i overtrædelserne og ikke hvorvidt, der er tale om samme bestemmelse – dvs. overtrædelserne skal emnemæssigt ligne hinanden. Se eksempler nedenfor.

Eksempler:

Inden for lovgivningsområdet mærkning og information vil manglende mærkning på dansk og overskridelse af dato for "mindst holdbar til" f.eks. ikke være lignende forhold. Det samme gælder inden for lovgivningsområdet Hygiejne: håndtering af fødevarer med f.eks. opbevaring af fødevarer ved høj temperatur og manglende faciliteter til hygiejnisk vask af hænder – her vil heller ikke være tale om samme eller lignende forhold."

På produktsikkerhedsområdet, hvor man ikke har systematiske "opfølgende kontroller" kunne man forestille sig, at noget lignende kunne praktiseres gennem en kombination af virksomhedsbaseret markedskontrol med vejledning og produktkontroller ved, at de erhvervsdrivende, som blev udsat for kontrol, og hvor der evt. fandtes overtrædelser, i første omgang – ved side af relevante forbud eller påbud om de konkrete produkter, hvis der er risiko ved dem - fik en vejledning og derefter blev bedt om at vende tilbage med en beskrivelse af, hvordan man påtænkte, at styrelsens vejledning kunne implementeres i virksomheden med henblik på en bedre regelefterlevelse i fremtiden.

Hvis der ved en senere ny kontrol fandtes lignende overtrædelser hos samme virksomhed, kunne styrelsen skride til et konkret påbud om at indrette sig med henblik på at undgå fremtidige overtrædelser overfor virksomheden eller en politianmeldelse.

Hvis et meddelt påbud ikke blev opfyldt tilfredsstillende eller en ny kontrol viste, at der fortsat var overtrædelser af lignende karakter, ville der også kunne politianmeldes.

På denne måde ville en stor del af sanktioneringen i højere grad være med til at vejlede og tilrettevise virksomhederne, sådan som vi også forstår, at Erhvervsministeriet ønsker det. Dette med henblik på at lade de virksomheder, der både har evne og vilje til at overholde reglerne få fordel af deres indsats og ressourceforbrug med henblik på regelefterlevelse.

Dette synes også forudsat ved de dele af udkastet, der angår virksomhedsbaseret markeds- overvågning.

Vi vil under alle omstændigheder opfordre Erhvervsministeriet til af egen drift at undersøge, hvordan andre sammenlignelige forvaltningsmyndigheder, f.eks. fødevaremyndighederne, har indrettet sig i forhold til sanktionering af erhvervsreguleringen, før lovforslaget evt. fremsættes, herunder om det er muligt at finde en mere tidssvarende måde at møde ansvarlige virksomheder på end ved at udstede advarsler og bøder og foretage automatiske politianmeldelser.

Det er igen meget væsentligt at holde sig for øje, at ovenstående bemærkninger udelukkende relaterer sig til sanktioneringen af overtrædelser. En advarsel er også en sanktion.

I forhold til selve håndteringen og elimineringen af risikoen for forbrugerne ved ulovlige eller farlige produkter, der er bragt i omsætning, vil vi gentage henvisningen til, at disse dele af produktloven, og dermed reglerne i markedsovervågningsforordningen med omfattede New Legislative Framework-lovgivninger og nu også forordningen om generel produktsikkerhed jo altid sikre, at der kan gives de fornødne påbud om tilbagetrækning, tilbagekaldelse, ommærkning eller lignende.

Disse procedurer overfor risiko-produkter iværksættes allerede som det første af kontrolafdelingen i Sikkerhedsstyrelsen uafhængigt af, om der senere sker politianmeldelse fra juridisk afdeling, og uanset hvilken virksomhed, der konkret har ansvaret for, at produktet ikke er sikkert.

Vi gentager for en god ordens skyld, at sanktionssystemer sjældent påvirker adfærden hos de ansvarlige virksomheder, når henses til den risiko for økonomiske skadevirkninger, ressourceforbrug i virksomheden og skade af omdømme, som er knyttet til at skulle lovliggøre, tilbagekalde eller tilbagetrække et markedsført produkt.

Disse virksomheder vil lade en erfaring fra én tilbagekaldelsessag få betydning for deres fremtidige egenkontroller og indkøbsprocedurer.

Dette står i modsætning til de virksomheder, som vi forventede at Sikkerhedsstyrelsen ønskede at ramme med sanktionerne i den gældende Produktlov; nemlig de virksomheder som lader styrelsen være deres compliance-enhed ved at afvente påbud på enkelt produktniveau og alene forholde sig til lovligheden af de konkrete produkter som udtages til kontrol.

Adgang til administrativ rekurs

Dansk Erhverv bemærker, at vi finder det væsentligt, at der af retssikkerhedsmæssige grunde og for at sikre kvaliteten i sagsbehandlingen indføres en klage- og rekursmulighed for alle Sikkerhedsstyrelsens forvaltningsretlige afgørelser (herunder indskærpelser, påbud, forbud (og det som i bemærkningerne i udkastet til lovforslag kaldes en 'advarsel')) overfor konkrete virksomheder efter lov om produkter og markedsovervågning, og de underliggende lovgivninger.

En sådan adgang findes ikke i dag.

Det er ikke en praktisk mulighed, at styrelsens afgørelser kun kan prøves ved civile sagsanlæg ved domstolene, og derfor bør styrelsens tiltag og afgørelser overfor konkrete virksomheder efter produktlovgivningen og markedsovervågningsforordningen i fremtiden kunne gøres til genstand for administrativ rekurs, herunder om der er tale om en overtrædelse, der efter lovgivning eller etablerede vejledninger kan danne grundlag for en konkret afgørelse.

Strafniveau

Dansk Erhverv står uforstående overfor, at man vælger at fastholde et udgangspunkt om bøder på 50.000 kr. Dette skyldes primært, at rigtig mange afgørelser fra domstolene har ført til markante nedsættelser af bøden i forhold til Sikkerhedsstyrelsens indstilling – også uden at der tilsyneladende er fremkommet andre eller flere oplysninger, end styrelsen selv ville have

haft mulighed for at indhente. Dette på trods af udgangspunkt om minimumsbøder og absolut kumulation.

Domstolenes praksis i de situationer, hvor domstolene enten har set bort fra reglen om absolut kumulation eller det ikke har været relevant at overveje kumulation, må alt andet lige være udtryk for det strafniveau, som domstolene finder rimeligt.

På den baggrund er det vores opfattelse, at udgangspunktet for strafniveauet, som efter de konkrete omstændigheder i sagen og udøvelsen af et konkret skøn under tydelig inddragelse af de relevante kriterier, kan fraviges i opad- eller nedadgående retning, passende vil kunne sættes til 25.000 kr. Uanset udgangspunktet for bødeniveauet er det afgørende, at der reelt er mulighed for både formildelse og skærpelse under anvendelse af tydelige og lovfæstede kriterier.

Ændringen fra absolut kumulation til modereret kumulation

Dette er en helt nødvendig ændring, idet man aldrig burde have indført et princip om absolut kumulation af alle overtrædelser, uden at have gennemgået sine eksisterende controlsager og ud fra oplysningerne om karakteren af de forskellige kendte typer af overtrædelser og forskellige grader af regelefterlevelse i virksomheder.

Dette underbygges af, at det er den altovervejende hovedregel i dansk strafferet, at der anvendes et princip om modereret kumulation ved flere overtrædelser, der pådømmes samtidig.

Selvom der til en vis grad kan være støtte i strafferetlig praksis for efter en konkret vurdering at anvende absolut kumulation ved takst-baserede overtrædelser, der straffes med bøde, så synes det urimeligt at have et princip om absolut kumulation. Dels fordi der ikke er en fast retspraksis på området, dels fordi overtrædelser på Sikkerhedsstyrelsens område baseres på enkelt-produktkontroller og kan være mangeartede, samt fordi minimumsbøderne er gjort så høje.

Den nuværende praksis synes i øvrigt også at forhindre Sikkerhedsstyrelsen i at gennemføre en effektiv markedskontrol, når de anser sig forpligtet/berettiget til at indstille til en bøde på 50.000 kr. for hver enkelt fejl ved hvert enkelt produkt.

Det sætter formentlig nogle naturlige begrænsninger for, hvor mange produkter en kontrollant vil anse for rimeligt at udtage hos en virksomhed, hvis vedkommende ved, at juridisk afdeling efterfølgende sender en politianmeldelse med en indstilling på 50.000 kr. pr. fejl/produkt, som kontrollanten har fundet.

Dette synes også at være i modstrid med det EU-retlige krav om effektiv håndhævelse af produktsikkerhedsreglerne, hvis man fokuserer mere på at kunne give bøder end at få farlige produkter væk fra markedet.

Vi har set sager, hvor flere næsten identiske produkter indenfor samme lovgivningskategori er blevet udtaget, og fordi produkterne har været en del af den samme type kontrolprogram hos virksomheden, har de også haft samme formelle fejl. Der har man hos Sikkerhedsstyrelsen regnet med 50.000 kr. i bøde pr. produkt – på den baggrund er der virksomheder, som er blevet anmeldt med indstillinger på 100.000 eller 150.000 kr. som følge af formelle fejl.

I andre sager, kan kontrollen have valgt kun at udtaget ét produkt, og selvom fejlen, der blev konstateret, måske pegede på, at andre produkter i samme virksomhed kunne have samme fejl, og virksomheden ingen procedurer til kontrol af leverandørkæder havde blev denne virksomhed som følge af valget i kontrollen kun indstillet til en bøde på 50.000 kr.

Det har ikke siden lovens ikrafttrædelse for 3 1/2 år siden, været muligt at få en redegørelse for, om der er interne vejledninger i Sikkerhedsstyrelsen for, hvordan man skal udtage produkter og hvor mange af hver slags hos hver virksomhed, når man samtidig har en fast praksis om automatiseret politianmeldelse af samtlige overtrædelser.

Det har gjort forvaltningen og sanktioneringen af produktlovens strafbestemmelser meget tilfældig.

Det er endvidere fortsat meget uklart, hvad en modereret kumulation i praksis vil betyde for Sikkerhedsstyrelsens bødeindstillinger, og henset til det forløb, de danske erhvervsdrivende har været vidner til siden lovens ikrafttræden, må vi opfordre til, at det tydeligt ved loven sikres, at der ikke i praksis alligevel gennemføres absolut kumulation ved blot i forbindelse med sagsbehandlingen at justere på antallet af registrerede fejl ved ét produkt eller udtage flere fejlbehæftede produkter samtidig.

Dansk Erhverv vil i den forbindelse gentage, at den eksisterende produktlovs § 37, stk. 5 allerede indebærer både hjemmel til at fragå den absolutte kumulation og pligt til at vurdere, om der skal ske undtagelse, hvis det fører til urimelige resultater, hvilket efter den afsagte domspraksis må antages at være tilfældet i de fleste sager, hvor intet tyder på, at der er tale om bevidste systematiske overtrædelser.

På den baggrund anser vi også Sikkerhedsstyrelsen for forpligtet til allerede nu at overveje en praksisændring på dette punkt, ligesom en sådan praksisændring vil kunne fortsætte i det omfang nærværende udkast ikke resulterer i en fremsættelse af et lovforslag på dette område i indeværende folketingsår.

Er det retssikkerhedsmæssigt forsvarligt at bibeholde samlede sanktionsbestemmelser for 50 forskellige lovgivninger?

Produktlovens sanktionsbestemmelser spredt sig over lovgivninger indenfor en mængde forskellige produktområder, f.eks. generelle forbrugerprodukter, legetøj, elektrisk materiel, gasmateriel, fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler, maskiner, materiel og sikringssystemer til anvendelse i en potentielt eksplosiv atmosfære, elevatorer, trykbærende udstyr, transportabelt trykbærende udstyr, simple trykbeholdere, aerosoler, personlige værnemidler, og tovbaneanlæg.

Sikkerhedsstyrelsen har haft adgang til at politianmelde med indstilling om store bøder for overtrædelser af alle disse forskellige lovgivninger de sidste 3-4 år, og det har været ret tydeligt, at der sjældent er blevet inddraget tekniske overvejelser om f.eks. risiko og kompleksitet fra de enkelte lovgivninger, når bødeindstillingen er blevet beregnet. Dette synes også beskrevet i udkastet til lovforslag.

Der foregår efter vores oplysninger en faglig teknisk vurdering i forbindelse med kontrolsagen, men vi har konstateret, at når sagen overgår fra ingeniører og andre tekniske sagsbe-

handlere i kontrolafdelingen til juristerne i juridisk afdeling, forsvinder den konkrete stillingtagen og inddragelse af special-forhold på det enkelte lovområde og der ses alene på produktlovens § 37.

Denne situation kan det danske erhvervsliv ikke leve med. Der sidder kompetente medarbejdere hos virksomheder og selvstændige rådgivningskonsulenter, som har speciale i produkt-sikkerhed indenfor alle de nævnte lovgivninger.

Disse medarbejdere og virksomheder har krav på at blive mødt med den relevante faglighed og kunne se, at den myndighed, som vælger at tildele en advarsel eller politianmelde dem og udsætte dem for en strafferetlig behandling, kender den relevante lovgivning i detaljen. Dels ift. hvilke regler de produkter, som virksomheden sælger, skal overholde, og dels har en viden om hvilken slags overtrædelse der teknisk og reelt er tale om i et større perspektiv.

Denne viden og hensyn til proportionalitet og risiko indenfor den enkelte lovgivning kan man kun opnå, hvis man specialiserer sig i en eller et antal af de nævnte 50 lovgivninger. En sådan specialisering synes ikke at blive fordret ved en samling af så mange forskellige lovgivninger under nøjagtig samme sanktionspraksis og bestemmelser.

Det forholder sig desværre sådan, at det skaber mistillid til myndighederne, når virksomhederne i forbindelse med en sanktionering ikke kan se, at styrelsen kender til relevante forhold på det enkelte produktområde. Legetøj er ikke det samme som maskiner, og fyrværkeri er ikke det samme som elevatorer eller tovbaner, og der knytter sig mange forskellige vurderinger og risiko til de enkelte elementer i de forskellige lovgivninger.

En anden reel bekymring er, hvordan det fremadrettet kan sikres, at en virksomhed på f.eks. el- eller legetøjsområdet kan finde frem til, hvilke sanktionsbestemmelser, der gælder på det enkelte område, og dermed som virksomhed kan sin retsstilling, som vil understøtte hensynet til virksomhedernes retssikkerhed helt generelt.

Virksomhedsbaseret markedsovervågning

Som nævnt indledningsvist er Dansk Erhverv tilfreds med, at der nu tages initiativ til ved lov at gøre virksomhedsbaseret markedsovervågning til et afgørende redskab i myndighedernes indsats for en høj regelefterlevelse hos virksomhederne.

Dansk Erhverv har i mange år arbejdet intensivt på at gøre kontrolmyndighederne opmærksomme på, at det afgørende for, om en virksomhed har en høj regelefterlevelse er, om virksomheden har etableret systemer og procedurer, der følges med henblik på at sikre overholdelse af lovgivningen.

Det er graden af god og tilstrækkelig egenkontrol i virksomhederne, som bør være bestemmende for, hvor meget myndighedskontrol og sanktionering virksomhederne skal mødes med.

Dette med udgangspunkt i, at en markedsovervågning altid skal være proportional og risikobaseret.

Sikkerhedsstyrelsen har talt meget om deres virksomhedsbaserede markedsovervågning, og man havde også opstartet en god gænge før Produktlovens ikrafttræden, hvorigennem de tekniske sagsbehandlere og kontrollanter havde en god og tillidsbaseret dialog med virksomhederne.

Dansk Erhverv er derfor tilfreds, hvis styrelsen fremadrettet primært og i højere grad vil fokusere på denne form for markedsovervågning i kombination med produktkontrollerne i stedet for at bruge en mængde ressourcer på automatiserede politianmeldelser med høje bøder til alle uanset virksomhedens indsats for at skabe regelefterlevelse. Det vil komme de ansvarlige virksomheder til gavn og forbedre tilliden og dialogen mellem myndigheder og virksomheder.

Dansk Erhverv mangler dog at se beskrevet i lovforslaget, hvordan Sikkerhedsstyrelsen nærmere har overvejet at sætte dette i system, idet vi ved, at andre europæiske markedsovervågningsmyndigheder allerede er i gang med en sådan tilgang.

Dansk Erhverv efterlyser at se mere præcist beskrevet i lovbemærkningerne, hvordan disse kontroller skal foregå med henblik på sikring af fortrolighedshensyn, og at myndighederne ikke får adgang til andre og flere oplysninger i virksomhederne, end de har krav på som kontrolmyndighed.

En sådan afgrænsning vil kræve, at Sikkerhedsstyrelsen identificerer nærmere, hvilke oplysninger der reelt er nødvendige, jf. produktlovens § 10.

Med udgangspunkt i den nuværende og nyere praksis for politianmeldelser, er vi bekymrede for, om forarbejdet vil blive tilstrækkeligt grundigt til at kunne administrere den ønskede adgang i § 9, stk. 5.

Dansk Erhverv er således ikke betrygget ved formuleringen af § 9, stk. 5, og henvisningen til stk. 3 på det indtil nu oplyste grundlag, idet formuleringen synes at antyde, at der kan ske en egentlig myndighedsvurdering af, om virksomhedernes procedurer vurderes egnede til at sikre efterlevelse af reglerne, og vi kan ikke gennemskue konsekvensen for virksomheden af en sådan vurdering.

Der lægges op til, at de nærmere regler for den virksomhedsbaserede kontrol skal fastsættes ved bekendtgørelse, jf. § 9, stk. 6.

Dansk Erhverv skal i den forbindelse opfordre til, at skabelsen af disse regler på bekendtgørelsesniveau sker på et grundigt tilvejebragt grundlag – og at der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af erhvervsorganisationer og konkrete virksomheder, som på baggrund af detaljeret og praktisk input kan sikre, at reglerne bliver praktisk anvendelige og opfylder nødvendige krav om retssikkerhed og proportionalitet.

Det bør således fremgå af de kommende bemærkninger til lovforslaget, hvordan man konkret vil sikre, at virksomhedsbaseret markedsovervågning og øget vejledning til virksomhederne, vil blive klart prioriteret fremadrettet, jf. herfor også beskrivelsen på side 59-60.

Dansk Erhverv skal derved også opfordre Sikkerhedsstyrelsen til nøje at overveje, hvordan styrelsen skal indrette sig med henblik på at sikre, at flest mulige virksomheder modtager denne form for kontrol i stedet for en traditionel produktkontrol.

Endvidere er det afgørende, at der ikke indføres sanktioner for overtrædelser af den kommende bekendtgørelse eller bestemmelser heri, førend der er gået et passende langt tidsrum med praktisering af denne kontrolmetode.

Når en markedsovervågningsmyndighed udfører kontroller, uanset om dette er produktkontroller eller procedurekontroller er det imidlertid afgørende, at der er en høj faglighed hos medarbejderne. Dette gælder særligt, hvis kontrollanterne skal have en reel mulighed for at være med til at kvalitetssikre compliancesystemer i virksomhederne. Kontrollanterne skal vide, hvilke regler systemerne har til hensigt at hjælpe med overholdelsen af, og de skal have en vis praktisk indsigt i, hvad det er relevant at registrere og overvåge for en virksomhed.

Derfor er det enormt vigtigt, at Erhvervsministeriet sørger for, at der er tilstrækkelige prioriterede midler til rådighed til faglig kompetenceudvikling af de tekniske sagsbehandlere og kontrollanter for at sikre den rette kontrol for at sikre den bedst mulige regelefterlevelse. Dette behov for kompetenceudvikling indenfor de enkelte tekniske områder af sikkerhedsstyrelsens ressort og tilsynsområde stiger kun fremadrettet.

Dansk Erhverv har i den forbindelse med stor beklagelse konstateret, at Sikkerhedsstyrelsen for nogle år siden har trukket sig fra deltagelsen i en række europæiske standardiseringsgrupper, og prioriteret at anvende de ellers dertil allokerede midler til andre formål i styrelsen. Det mener vi er uheldigt, da arbejdet med de harmoniserede standarder på produktområdet er et helt enestående forum for at få praktisk indsigt i arbejdet med regelefterlevelse i virksomhederne.

Endvidere synes det helt nødvendigt for en national markedsovervågningsmyndighed som Sikkerhedsstyrelsen at deltage i dette arbejde, eftersom de harmoniserede standarder anses for udfyldende lovgivning og altid anvendes af styrelsen som udgangspunkt for kontrol af produkter på det danske marked.

Vi er gennem de seneste år stødt på flere sager, som synes at kunne være undgået, hvis Sikkerhedsstyrelsen havde været repræsenteret i det faglige standardiseringsarbejdet.

Dansk Erhverv vil derfor også i forbindelse med denne høring opfordre til at genoverveje denne beslutning af hensyn til opnåelse af viden om kommende ændringer i de gældende harmoniserede standarder og skabelsen af nye standarder på Sikkerhedsstyrelsens område.

Udkast til ændring af elsikkerhedsloven

Rådet for El- og Gassikkerhed

Dansk Erhverv bakker op om, at der lægges op til at tilpasse rådet, så det fleksibelt kan tilpasse sig den ændrede virkelighed for særligt gas, da gasforbruget overgår til at bestå af grønne gasser (fx grønt brint og biogas).

Særligt brint er et nyt område, som vil kræve nye kompetencer i Rådet. Det er derfor også på den baggrund positivt, at Rådet kan tilpasses mere fleksibelt.

Det er imidlertid vigtigt for Dansk Erhverv, at Rådet også i fremtiden har et snævert fokus på at varetage forhold af betydning for sikkerheden, og at politikudviklingen overlades til andre

organer, idet Rådet naturligvis skal have mulighed for at komme med input til sådanne politiske initiativer med henblik på at sikre, at sikkerhedsmæssige forhold prioriteres højt.

Dansk Erhverv beder i den forbindelse Erhvervsministeriet overveje, om der kan være uddannelses- eller forskningsinstitutter, som har afgørende viden på sikkerhedsområdet, og som derfor bør være repræsenteret.

Præcisering af ekspropriationsbestemmelsen i elsikkerhedslovens § 27

Dansk Erhverv finder det positivt, at ekspropriationsbestemmelsen tydeliggøres, så det bliver klart, at også private aktører er omfattet af bestemmelsen.

Det skal ses i lyset af, at energiomstillingen omfatter en lang række private aktører med anlæg, som kan have behov for at benytte muligheden for at søge Sikkerhedsstyrelsen om tilladelse til ekspropriation.

Udkast til ændring af tilgængelighedsloven

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at samtlige de foreslåede ændringer i lovforslaget har til hensigt at sikre korrekt og tilstrækkelig implementering af tilgængelighedsdirektivet i dansk ret.

Dansk Erhverv har på den baggrund ingen kommentarer til ændringsforslagene, idet det forudsættes at der – også efter vedtagelsen af de foreslåede ændringer – fortsat vil være tale om en minimumsimplicitering af tilgængelighedsdirektivet i dansk ret.

Dansk Erhverv bemærker for en god ordens skyld, at vi støtter en minimumsimplicitering af direktivet.

I forlængelse heraf undrer Dansk Erhverv sig dog over, at når man er i gang med at korrigere mangler ved implementeringen af tilgængelighedsdirektivet, ikke samtidig benytter lejligheden til at rette op på den fejl, som det må anses for at være, at man i forhold til ansvaret for e-bøgers overholdelse af direktivets regler, har gjort de virksomheder, der befinder sig i sidste led med salg til forbrugere, til pligtsubjekt i stedet forlagene, som ejer rettighederne til filerne og har rådigheden over disses indretning i forhold til lovgivningen.

Det medfører for det første, at pligtsubjektet ikke i praksis har mulighed for at sikre efterlevelse af reglerne, og at markedskontrollen overfor disse operatører derfor heller ikke giver mening.

For det andet betyder det, at den undtagelse for mikrovirksomheder, og dermed mikroforlag, som er forudsat anvendt i direktivet ikke kan anvendes i Danmark, fordi størrelsen ikke bliver afgjort ud fra mikroforlagets forhold, men ud fra forholdene hos streamingtjenesten eller internetboghandleren, som distribuerer mikroforlagenes e-bøger.

Dermed kan et mikroforlag kun benytte undtagelsen, og dermed reelt afsætte e-bøger, hvis de distribuerer deres bøger gennem en anden mikrovirksomhed, altså en mikro-streamingtjeneste eller en mikro-internetboghandler.

Dermed bliver det danske marked reelt afskåret fra at få adgang til e-bøger fra mikroforlag.

I forbindelse med lovbehandlingen tilkendegav daværende erhvervsminister Simon Kollerup derfor bl.a. også, at hvis andre EU-lande mod ministeriets forventning i forbindelse med deres implementering af direktivet, skulle fastsætte mere lempelige regler for e-bøger, skal samme vilkår gøre sig gældende i Danmark. Bogbranchen følger derfor implementeringen i andre EU-lande tæt, ligesom der pågår løbende dialog mellem branchen og EU-Kommissionen, hvilket vi antager også sker i Sikkerhedsstyrelsen og Erhvervsministeriet.

Dansk Erhverv har gennem Danske Forlag fået besked om, at i Sverige har [Myndigheten för Tillgängliga Medier nu offentligt tilkendegivet, at:](#)

”Den som ger ut e-boken är ansvarig för att e-boksfilen uppfyller lagkraven. Tjänsteleverantören som tillhandahåller programvara för e-böcker (som till exempel en prenumerations-tjänst för digitala böcker) är ansvarig för att appen följer kraven för tillgänglighet och att den har stöd för de tillgängliga funktioner som ska finnas i e-boken.

Finns det undantag för vissa aktörer?

– Ja, mikroföretag är undantagna lagkraven och kommer därför inte att granskas för regelbrottsbrott. Till mikroföretag räknas företag med färre än tio anställda och som har en årsomsättning eller en årlig balansomsättning som inte överstiger två miljoner euro.”

Dansk Erhverv opfordrer derfor til, at der i forbindelse med den planlagte korrigerende eller tilrettelse af tilgængelighedsloven også tages højde for ovenstående.

---oooOOOooo---

Vi står naturligvis til rådighed for uddybning og drøftelse af ovenstående.

Med venlig hilsen

Betina Schiønning